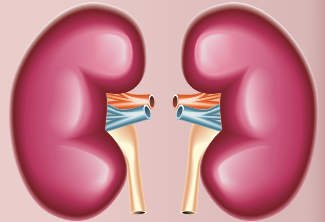

ВОДИЧ ЗА ПАЦИЕНТИ НА КОИ ИМ Е ПОТРЕБНА ТРАНСПЛАНТАЦИЈА НА БУБРЕГ

Бубрези

Бубрезите преставуваат органи кои во пар се локализирани во слабинскиот дел од телото на човекот. Тие се со форма на грав, со тежина од 150 грама и димензии од околу 110×50мм. Основната функција на бубрезите е: одржување на ремнотежата на вода, електролити и минерали во организмот, елиминација на непотребните продукти на метаболизмот, одржување на крвниот притисок и создавање на црвените крвни зрнца-еритроцити. Токму поради тоа, грижата за овие органи е од особено значење за нормален, квалитетен и здрав живот.

БУБРЕЗИТЕ ЗНАЧАТ ЖИВОТ

Што е претставува трансплантација (пресадување) на бубрег?

Трансплантација (*пресадување*) на бубрег е хирушка интервенција со која примателот на бубрег добива здрав, функционален орган од дарителот (жив или од од лице со иреверзибилна мозочна смрт). При оваа постапка бубрегот на дарителот се сместува во долниот дел на stomачната празнина на примателот, бубрежната артерија и вена се поврзуваат со големите артерии и вени на примателот. Мочниот канал од бубрегот, кој се пресадува се поврзува со мочниот меур на примателот. Пресадениот бубрег веднаш ја превзема функцијата на лачење на урина.

Кај кои болни лица е потребно да се изврши трансплантација на бубрег?

Трансплантација (*пресадување*) на бубрег е терапевска опција која се применува кај лица со хронично бубрежно заболување каде што постои целосно затајување (откажување) на работата на бубрезите. Бубрезите најчесто откажуваат како последица на покачен крвен притисок и дијабетес. Други болести кои може да ги оштетат бубрезите се хроничниот гломерулонефрит, полицистичната болест на бубрезите и хроничниот пиелонфрит.

Лицата кај кои затајува, *односно откажува работата на бубрезите* завршуваат како пациенти на дијализа (*хемодијализа или перитонеална дијализа*), но важно да истакнеме дека трансплантацијата е најдобрата и најкорисната терапевска опција.

Која е ползата за пациентот од трансплантацијата на бубрег?

Трансплантацијата на бубрег значи дека кај пациентот лечењето со дијализа веднаш се заменува со нормален и поквалитетен живот. Пациентот има помали ограничувања во начинот на исхрана. Новиот бубрег ќе започне да создава еритропоетин при што нема појави на анемија, а кај жените во генеративното доба повторно се воспоставува менструалниот циклус и можно е да се планира бременост по совет на лекарите кои ја водат трансплантацијата.

ОД ВАС ЗАВИСИ ДАЛИ ЌЕ ЖИВЕЕТЕ ПОДОЛГО И ПОКВАЛИТЕТНО

Трансплантација на бубрег во Република Македонија.

Во Република Македонија се врши трансплантација на бубрег само во установите на јавното здравство, и тоа единствено во Центарот за трансплантација при ЈЗУ Универзитетска клиника за урологија-Скопје.

Клиниката за урологија извршува трансплантации на бубрези од жив дарител, како стандардна процедура, а пред извесно време на истата клиника почна да се изведува и трансплантација од починат дарител (кадаверична трансплантација).

Секој пациент кој е на дијализа е потенцијален кандидат за запишување на листата на чекање за трансплантација на бубрег и треба да се пријави за истата.

Што е потребно да направите?

Вие како пациент треба прво да појдете кај својот матичен лекар и да побарате специјалистички упат до ЈЗУ Универзитетска клиника за нефрологија. Потоа со овој упат треба да се јавите на преглед во Клиниката за нефрологија.

Целокупната подготовка на пациентот за запишување на единствената листа на чекање за трансплантација е во надлежност на *Националниот координатор за трансплантација* и на *Болничкиот координатор за трансплантација* во Клиниката за нефрологија.

Упатувањето на сите испитувања, што е потребно да се направат во други здравствени установи, го вршат лекарите од Клиниката за нефрологија користејќи интерспецијалистички упати кои може да бидат со приоритет.

Што понатаму?

Откако ќе ги добиете интерспецијалистичките упати од Клиниката за нефрологија, за да бидете запишан на листата на чекање за трансплантација, неопходно е да ги направите следниве испитувања:

1. Имунолошки испитувања во ЈЗУ Институт за имунологија-Скопје или во ЈЗУ Клиника за трансфузиологија- Скопје.
2. Серолошки испитувања во ЈЗУ Институт за имунологија-Скопје или во ЈЗУ Клиника за трансфузиологија-Скопје.
3. Уролошки испитувања во ЈЗУ Клиника за урологија-Скопје, ЈЗУ Клиника за рендгенологија-Скопје, ЈЗУ Клиничка биохемија-Скопје, општите, клиничките или специјалните болници во РМ.
4. Радиолошки испитувања во ЈЗУ Клиника за рендгенологија- Скопје, општите, клиничките или специјалните болници во РМ.
5. Кардиолошки испитувања во ЈЗУ Клиника за кардиологија-Скопје, општите, клиничките или специјалните болници во РМ
6. Испитување на очно дно во ЈЗУ Клиника за очни болести-Скопје, општите, клиничките или специјалните болници во РМ
7. Испитувања кај жени во ЈЗУ Клиника за гинекологија и акушерство- Скопје, општите, клиничките или специјалните болници во РМ

ВАЖНО е да истакнеме дека кога се планира и подготвува трансплатација на бубрег од жив дарител неопходно е да се направат истите испитувања и кај лицето кое го дарува органот.

Кој може да биде дарител на бубрег?

Дарител на бубрег може да биде лице кое е починато од мозочна смрт и кое нема други заболувања.

Дарител на бубрег може да биде и здрав човек кој својот орган го дава на бубрежно болен пациент од неговото потесно семејство. *Ова е случај каде што се работи за биолошки сродни дарители (родител, брат, сестра) или биолошки несродни дарители (брачни партнери).*

Предноста на трансплантацијата од жив дарител е тоа што времето на чекање на листата за трансплантација е релативно пократко, а бубрегот кој е пресаден е со подолг век на функционирање.

Дарувањето бубрег е со многу мал ризик за здравјето на дарителот поради деталните испитувања што се прават кај дарителот, а со кои се исклучува можноста за појава на подоцнежни здравствени проблеми.

Листа на лекари кои подготвуваат пациенти за трансплантација на бубрег во ЈЗУ Клиника за нефрологија.

1. Проф. д-р. Александар Шиколe,
мобилен тел: **070/387-053**, mail: **asikole@hotmail.com**
2. Доц. д-р. Игор Николов,
мобилен тел: **072/210-412**, mail: **nikolov_igor@yahoo.com**
3. Асс. д-р. Павлина Цекова Видимлиски,
мобилен тел: **075/594-656**, mail: **pavlinadzekova@yahoo.com**
4. Проф. д-р. Гоце Спасовски,
мобилен тел: **070/268-232**, mail: **gspas@gmail.com**
5. Асс. д-р. Јелка Масин Спасовска,
мобилен тел: **070/360-270**, mail: **jelkamasin@gmail.com**
6. Доц. д-р. Гулшен Селим,
мобилен тел: **070/752-137**, mail: **gjulsen_selim@yahoo.com**
7. Доц. д-р. Сашо Гелев,
мобилен тел: **078/284-441**, mail: **sasho_gelev@yahoo.com**
8. Асс. д-р. Лада Трајческа Стаматов,
мобилен тел: **075/455-159**, mail: **lada.trajceska@gmail.com**
9. Асс. д-р. Галина Северова Андреевска,
мобилен тел: **076/434-638**, mail: **galinaseverova@yahoo.com**

Изработено од Фонд за здравствено осигурување на Македонија во соработка со Здружението на приватни лекари на Република Македонија, Здружението на бубрежно болни граѓани Нефрон и ЈЗУ Универзитетска клиника за нефрологија.

ЗДРУЖЕНИЕ НА НЕФРОЛОЗИТЕ
ПРИ МАКЕДОНСКОТО
ЛЕКАРСКО ДРУШТВО

